

Білоус Д. В.

Дніпровський Національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

СУТНІСТЬ ТА РОЛЬ СОЦІАЛЬНОЇ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СУСПІЛЬСТВІ

В даний час до соціального підприємництва проявляється великий інтерес і увагу. Це обумовлено кон'юнктурою економічного розвитку провідних країн світу. З одного боку, скорочення бюджетного фінансування соціальної сфери держави і передача даних повноважень приватному сектору, а з іншого боку складність вирішення соціальних проблем, дають розвиток соціального підприємництва, як механізму, здатному вирішувати відразу кілька завдань: знаходити фінансування, вирішувати соціальні проблеми, отримувати прибуток власникам соціальних підприємств. Важливо розуміти сутність і роль соціального підприємництва в рамках економічних відносин у сучасному світі.

Соціальне підприємництво, прагнучи до задоволення запитів споживачів, надає економіці мобільність, гнучкість, маневреність. Використання ресурсу самоорганізації соціально орієнтованого бізнесу дозволяє істотно знизити витрати на надання соціальних послуг у порівнянні з комерційними організаціями, підвищити рівень життя населення за рахунок задоволення потреб громадян в послугах, які не надаються діючої соціальною інфраструктурою.

Розвиток соціального підприємництва є умовою рішення наступних проблем:

- формування цивілізованих і конкурентних ринкових відносин, що сприяють ефективному задоволенню потреб суспільства;
- підвищення якості продукції, робіт і послуг, розширення їх асортименту;
- підвищення рівня культури обслуговування;
- виробництва товарів до конкретних споживачів;
- скорочення рівня безробіття і створення додаткових робочих місць;
- залучення в трудову діяльність окремих категорій громадян (пенсіонери, інваліди, студенти і т.д.);
- сприяння ефективному застосуванню творчих здібностей людини, розкриття талантів, розвитку різного виду народних ремесел;
- сприяння структурному переосмисленню економіки;
- використання місцевої сировини з відходів великого виробництва;
- звільнення економічної сфери від збиткових і низькорентабельних підприємств за рахунок їх викупу або оренди.

Чому виникає актуальність напрямки розвитку соціального підприємництва? Причина лежить не тільки у вирішенні соціальних проблем. Різний розвиток країн визначає форми ведення бізнесу і підприємницької діяльності. Тут виникає питання сформованого ставлення у веденні соціальної політики держави і визначення такої категорії, як соціальна справедливість. Основу сучасної соціальної політики США склали тенденції 70х-80х років минулого століття, коли почалася децентралізація влади і передача функцій з вирішення соціальних проблем перейшла від держави в приватні корпорації, і з'явилася концепція «суспільства загального добробуту».

Розвиток соціального підприємництва включає безліч факторів, що позитивно впливає на життя суспільства:

- забезпечення трудової зайнятості населення за коштами здійснення соціальних проектів, організація самозайнятості громадян, створення нових робочих місць для соціальних організацій; соціальна підтримка, що виражається в роботі з соціально незахищеними категоріями населення;

- реалізація проектів, спрямованих на працевлаштування осіб без певного місця проживання;

- соціалізація і ресоціалізація окремих груп населення; підвищення соціально-економічної ефективності за рахунок зниження навантаження на бюджети шляхом реалізації приватних підприємницьких проектів, основна роль в яких відводиться державі;

- розвиток культурного середовища за рахунок максимального використання потенціалу культурних установ соціальними підприємцями;

- територіальний розвиток за допомогою підвищення територіальної прихильності, насичення міського середовища, за рахунок розвитку транспортної інфраструктури та розвитку невикористаних земель.

Соціальне підприємництво може бути задіяне в будь-якій сфері життя суспільства: освіта, охорона здоров'я, послуги, сільське господарство та ін. Соціальні інновації – нововведення у вигляді стратегій, ідей, концепцій, орієнтовані на задоволення соціальних потреб і вирішення соціальних проблем.

Соціальні інновації мають широкі межі: від поліпшення умов праці до створення нових інноваційних спільнот, модернізації управління та державної політики. Соціальні інновації спрямовані на створення сприятливих умов для розвитку суспільства. Соціальні підприємці знаходять інноваційні, радикальні рішення соціальних проблем і втілюють їх у життя. Соціальні інновації виступають процесом трансформації соціокультурних зразків і норм, що забезпечують інституційне закріплення нововведень в матеріальній і культурній сферах суспільства.

Однією з основних завдань соціального підприємництва є вирішення соціальних проблем інноваційним методом, шляхом створення самовідтворюваного механізму надання соціальних послуг. Даний механізм є синергичний ефект взаємодії ресурсів підприємця і потреб споживачів соціальних послуг.

Результатом соціальної підприємницької діяльності є новий спосіб вирішення соціальної проблеми, тобто соціальна інновація. Її цінність і значимість визначаються здатністю задовольняти потреби населення новими, більш зручними способами.

Тенденції розвитку в Україні соціального підприємництва мають як можливості, так і обмеження. По-перше, розвиток даного напрямку в бізнесі має формуватися в самому бізнесі, без насаджень з боку держави. Але інтерес до даного напрямку в Україні поки невеликий через певні причини. Наприклад, накопичення матеріального капіталу до сих пір стоїть на першій позиції в Україні, відсутність економічної стабільності в конкретний період також впливає, бізнес має швидкодійний ефект, спрямований на отримання результату і прибутку «тут і зараз», підприємці не готові створювати довгостроковий

бізнес. Створювані державою умови для здійснення вільної економічної діяльності не здатні ефективно стимулювати розвиток таких організацій, які до того ж зустрічають масу різних бар'єрів при здійсненні своєї діяльності. По-друге, в Україні немає механізму міжсуб'єктної взаємодії у вирішенні соціальних проблем, провалів ринку, де не справляється держава, і дані ніші могли б заповнити соціальні підприємства. По-третє, немає певної нормативно-правової бази, яка створила б виникнення соціальних підприємств та відповідних преференцій для ведення такої діяльності. В Україні з часом по мірі накопичення матеріального капіталу відбудеться і підвищення інтересу до соціальних підприємств, що обумовить створення і відповідних умов.

Список використаних джерел:

1. Соціальне підприємництво: теорія, практика та міжнародний досвід. URL: https://kneu.edu.ua/userfiles/Faculty_of_Economics_and_Administration/news/20180613/18-5454.pdf
2. Соціальні технології. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/11323916.pdf>

Винокурова А.С.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**ДОСЛІДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ РИНКУ
ЕЛЕКТРОІНСТРУМЕНТУ В УКРАЇНІ**

Внутрішній ринок України має тенденції поступової зміни структури оптової та роздрібною торгівлі непродовольчими товарами, отже дослідження сучасного стану, проблем та перспектив розвитку різних його сегментів є актуальним завданням як серед науковців так і серед економістів-практиків.

Електроінструмент – невід'ємний атрибут переважної більшості як дрібних, так і великих будівельних фірм, істотно полегшує їхню працю.

Більшу частину українського ринку електроінструментів, який розподілено за сферами застосування електроінструменту займає загальнобудівельний інструмент – 52%. На другому за обсягом місці знаходиться інструмент для металообробки. Його частка – 27%. Ринок інструментів для бетонообробки займає 14%. Інструмент для деревообробки займає 7% ринку [1].

Вітчизняний ринок електроінструментів наскрізь «імпортований». Закордонна продукція займає 90-95% ємності даного ринку в грошовому вираженні, у фізичному ж вираженні частка електроінструменту українського походження трохи більше.

Загальна тенденція розподілу часток ринку в цілому не змінюється вже декілька років поспіль. Перевірені часом бренди, які спеціалізуються на електроінструментах, як і раніше, займають до 40% ринку. В першу чергу мова йде про продукцію компаній Bosch, Hitachi, DeWalt, AEG, Makita, Kress, Metabo та Sparky. Майже 50% продажів припадають на недорогі аналоги, що випускаються під маловідомими брендами, як правило, все в тому в Китаї, а також в Росії, Україні й Білорусі. Тим часом, як відзначають експерти, на сьогоднішній день навіть електроінструменти дорогих брендів, таких як, наприклад, Bosch